

1. Поясніть Ваше бачення ролі та місця НАЗК у антикорупційній інфраструктурі України, а також взаємозв'язки між НАЗК та основними стейкхолдерами

«Краще мати гарне здоров'я, ніж відмінного лікаря» - якщо коротко про роль та місце НАЗК в антикорупційній сім'ї з-поміж основних побратимів НАБУ, САП, ВАКС та АРМА.

НАЗК, на мою думку, як державна інституція превентивного, профілактичного спрямування є основним аналітичним центром та без перебільшення архітектором антикорупційної системи України.

На противагу традиційному силовому функціоналу, першочергова роль НАЗК полягає в наданні «руки допомоги» публічним установам, державним службовцям та українському суспільству у побудові доброчесної влади та дієвого антикорупційного механізму.

Основоположним для НАЗК, я вважаю, є створення таких законодавчих правил, які з одного боку унеможливають корупційні практики, а з іншого стимулюватимуть доброчесну поведінку та забезпечать невідворотність покарання.

При цьому, взаємозв'язок між НАЗК та основними стейкхолдерами – це як рівноправні частини однієї цілої антикорупційної екосистеми, кожна з яких виконує свою функцію для забезпечення єдиного результату.

Невід'ємною частиною діяльності НАЗК як лідера антикорупційного руху та високоєфективної державної інституції є залучення громадськості та інших зацікавлених сторін до формування, реалізації та моніторингу державної антикорупційної політики, забезпечення проведення та врахування результатів опитувань відповідних цільових аудиторій та експертів щодо ефективності діяльності НАЗК, обов'язкового інформування правоохоронних органів про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, укладення меморандумів про співпрацю та обмін інформацією з органами державної влади, а також обов'язковою є взаємодія з міжнародними організаціями та компетентними органами іноземних держав.

Також пріоритетним напрямком діяльності НАЗК є налагодження дієвої взаємодії з ВРУ та КМУ з питань розроблення, обговорення та доопрацювання законопроектів, що можуть вплинути на державну антикорупційну політику, а також забезпечення координації здійснення іншими державними органами заходів, передбачених антикорупційною стратегією та державною програмою (планом дій) з її реалізації.

2. Поясніть як ви розумієте правовий статус НАЗК та як різні повноваження НАЗК спільно формують комплексну та інтегральну систему запобігання корупції

Статтею 6 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції (набрання чинності для України 01.01.2010), передбачено, що кожна Держава-учасниця забезпечує, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, наявність органу або, у належних випадках, органів, які здійснюють запобігання корупції за допомогою таких засобів, як проведення політики протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності, і, у належних випадках, здійснення нагляду та координації реалізації такої політики, а також розширення та поширення знань з питань запобігання корупції.

Кожна Держава-учасниця забезпечує цьому органу або органам, необхідну незалежність, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, з метою надання такому органу або органам можливості виконувати свої функції ефективно й в умовах свободи від будь-якого неналежного впливу.

Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» Національне агентство є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Національне агентство є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітний Кабінету Міністрів України. Правову основу діяльності НАЗК становлять Конституція України, міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, Закон України «Про запобігання корупції», інші закони України, а також прийняті відповідно до них інші нормативно-правові акти.

Гарантії незалежності Національного агентства від впливу чи втручання у його діяльність гарантується спеціальним статусом, особливим порядком відбору, призначення та припинення повноважень Голови Національного агентства, а також особливим, встановленим законом порядком фінансування та матеріально-технічного забезпечення.

На мою думку, повноваження НАЗК, включають в собі комплексний взаємозв'язок процесів, які забезпечують дієвий контроль на всіх етапах завдяки раціональному поділу обов'язків і завдань, співпраці й кооперації зусиль.

Проведення аналітичних досліджень та соціологічних опитувань, з однієї сторони надає можливість НАЗК вивчати корупцію як явища – тенденції, рівень її поширення та ефективність антикорупційних заходів, а з іншої сторони служить надійною основою для комплексного підходу до розроблення, координації та моніторингу державної антикорупційної політики.

Крім цього, різносторонні повноваження надають можливість НАЗК забезпечити перетворення антикорупційної діяльності в цілеорієнтовану систему, в якій з одного боку надається методична допомога державним органам у виявленні та усуненні корупційних ризиків, а з іншого здійснюється контроль та перевірка декларацій публічних службовців та моніторинг способу їх життя.

3. У 2023 році був опублікований звіт про незалежний аудит діяльності НАЗК за 2020 та 2021 роки. Які, на вашу думку, три найважливіші виклики, виявлені за підсумками аудиту у сфері управління та організаційної спроможності НАЗК? Як Ви їх вирішите, якщо будете призначені головою НАЗК?

На мою думку серед основних викликів, які виявлені за підсумками аудиту у сфері управління та організаційної спроможності НАЗК, є:

невідповідність структури та штатного розпису НАЗК вимогам Закону України «Про запобігання корупції»;

відсутність належної нормативно-правової роботи НАЗК, зокрема, наявність практики підміни обов'язкових до виконання нормативно-правових актів необов'язковими до виконання документами, а також відсутність змістовних консультацій з громадськості по цим питанням;

недостатньо якісна Стратегія інституційного розвитку НАЗК.

З урахуванням наданих аудиторами пропозицій та рекомендацій мною, як Головою НАЗК, буде прийнято ряд першочергових управлінських рішень щодо:

1. Приведення структури та штатного розпису НАЗК у відповідність до вимог статті 17-1 Закону України «Про запобігання корупції» в частині забезпечення функціонування підрозділу внутрішнього контролю та підрозділу запобігання корупції як окремих самостійних структурних підрозділів апарату НАЗК, а також утворення територіальних органів НАЗК та укомплектування їх достатньою кількістю висококваліфікованих працівників.

При цьому окрему увагу буде приділено процедурі конкурсного відбору персоналу НАЗК та підвищенню рівня заповнення вакантних посад шляхом відкритого та прозорого конкурсного відбору з обов'язковим оприлюдненням всієї належної інформації та допуску до участі всіх кандидатів, які відповідатимуть встановленим критеріям для посад державної служби.

2. Перегляду підходу до розробки та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність НАЗК, і незалежно від формального статусу цих документів та процедур, які вони регламентують, вважаю доречною пропозицію аудиторів щодо обов'язковості відкритого процесу їх розробки із залученням різних заінтересованих сторін та публікуванням для громадського обговорення.

Також пріоритетом буде створення ефективних механізмів повідомлення про випадки внутрішнього або зовнішнього втручання в діяльність НАЗК з нормативно-правовим порядком розгляду та реагування на такі повідомлення.

Національне агентство має бути яскравим прикладом доброчесної поведінки публічних службовців, дотримання принципів законності та відкритості для громадського контролю.

3. Розробки Стратегії інституційного розвитку НАЗК на підставі аналізу сильних і слабких сторін, можливостей та загроз, з чіткими цілями та вимірними показниками, а також з механізмом імплементації, моніторингом та відповідальними особами за впровадження.

Це має бути якісний документ завдяки симбіозу досвіду працівників НАЗК та експертів у сфері запобігання та виявлення корупції, представників громадськості та міжнародних організацій.

4. Якими є три найважливіші досягнення НАЗК за останні 4 роки на Вашу думку? Будь ласка, поясніть свій вибір.

На моє власне переконання найважливішим досягненням НАЗК є спроможність цієї молоді державної інституції досягати амбітних цілей навіть всупереч таким дійсно непростим викликам як широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України, епідемія коронавірусу чи прийняття суддями Конституційного Суду України вкрай незрозумілого рішення стосовно визнання неконституційними більшості повноважень НАЗК.

Так, серед пріоритетних здобутків вважаю прийняття Антикорупційної стратегії та затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки – всеосяжних документів для запобігання корупції та потужного локомотиву у вдосконаленні існуючої антикорупційної інфраструктури.

Також, запуск Порталу викривачів, Порталу доброчесності, Інформаційної системи моніторингу реалізації державної антикорупційної політики, Єдиного державного реєстру звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру з впровадженням інструменту Semantrum, як ефективного сервісу для моніторингу та аналізу, вважаю чудовими ІТ-рішеннями, оскільки цифровізація та інновація є справжнім ключем до розбудови доброчесності та ефективного запобігання корупції.

Початок проведення моніторингу способу життя публічних службовців спрямованого на виявлення необґрунтованих активів та незаконного збагачення також є важливим досягненням Національного агентства, оскільки цивільна конфіскація необґрунтованих активів є інструментом, який забезпечує несумісність корупційних практик та публічної служби через неможливість використання незаконно набутого майна.